Bireysel De?erler Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bireysel De?erler Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18001

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Bireysel De?erler Envanteri (BDE), bireylerin temel **de?er yönelimlerini** ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, Türk kültürüne yönelik bir **uyarlama** çal??mas? ile kazand?r?lm??t?r. Asan, Ek?i, Do?an ve Ek?i (2008) taraf?ndan gerçekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in dilsel e?de?erlik, geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermektedir. BDE, bireyin disiplin, sorumluluk, güven, ba???lama, dürüstlük ve payla??m gibi alanlardaki tutumlar?n? ve etik prensiplere ba?l?l???n? belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in adaptasyon süreci, orijinal yap?s?n?n korunarak kültürel ba?lama uygunlu?unun sa?lanmas?na odaklanm??t?r. Yap?lan faktör analizi sonucunda, ölçe?in Türk örnekleminde bireysel de?erlerin çok boyutlu do?as?n? yans?tan be? temel faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu faktörler, bireyin i? eti?i ve ki?ileraras? ili?kilerdeki davran??sal e?ilimlerini kapsamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bireysel de?erler, psikolojik ölçek, envanter, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, disiplin, sorumluluk, güven, ba???lama, dürüstlük, payla??m, etik.

Yazarlar

Tu?ba Asan, Fatih Ek?i, Ali Do?an, Halil Ek?i (Sorumlu Yazar).

Amaç

Bireysel De?erler Envanteri'nin temel amac?, bireylerin i? ve sosyal ya?amlar?nda benimsedikleri etik ve ahlaki **de?erlerin** yo?unlu?unu ve yönünü ölçmektir. Bu ölçek, özellikle sorumluluk, dürüstlük, güven ve payla??m gibi temel insani de?erlerin birey üzerindeki etkile?imini ve önem düzeyini saptamak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçe?in uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac? ise, orijinal envanterin Türk kültürüne dilsel ve psikometrik aç?dan uygunlu?unu test etmek, böylece Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Ölçek, bireyin de?erler sistemini nicelle?tirerek e?itim ve örgütsel psikoloji alanlar?nda kullan?ma sunulmu?tur.

Yap?

BDE, psikolojideki **bireysel de?erler** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin davran??lar?na rehberlik eden, uzun ömürlü inanç sistemlerini ve ya?am standartlar?n? kapsar. Envanter, bu genel yap?y? be? temel faktör alt?nda incelemektedir: Disiplin ve Sorumluluk, Güven ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba???lama, Dürüstlük ve Payla??m, Sayg? ve Do?ruluk, ve Payla??m ve Sayg?.

Ölçülen bu **yap?**, özellikle i? eti?i ve ki?ileraras? ili?kiler ba?lam?nda bireyin kendine ve çevresine kar?? ta??d??? yükümlülükleri, affetme e?ilimini ve dürüstlük prensiplerine ba?l?l???n? derinlemesine de?erlendirir. Ölçek, bireyin ahlaki yarg?lar?n? ve de?er tabanl? motivasyonlar?n? ortaya ç?karmay? hedefler.

Geçerlik

Bireysel De?erler Envanteri'nin Türkçeye uyarlanmas? çal??mas?nda (Asan vd., 2008), ölçe?in yap?sal **geçerli?i** faktör analizleri ile incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen be? faktörlü yap?y? ne ölçüde destekledi?ini göstermi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in Türk kültüründe de?erler yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ü ve yap?sal bütünlü?ünü korudu?u tespit edilmi?tir.

Uyarlama çal??mas? ayn? zamanda dilsel e?de?erlik çal??mas?n? da içermi?, bu da ölçe?in maddelerinin Türkçe ve orijinal dildeki anlam ve kavram bütünlü?ünü korudu?unu göstererek çeviri geçerli?ini desteklemi?tir. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlanan psikolojik yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, Bireysel De?erler Envanteri'nin iç tutarl?l?k ve di?er **güvenirlik** türleri incelenmi?tir. Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar, ölçe?in genelinin ve her bir alt faktörünün (Disiplin ve Sorumluluk, Güven ve Ba???lama vb.) tutarl? bir ölçüm yapt???n? göstermi?tir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu i?aret eder.

Güvenirlik analizleri, BDE'nin farkl? alt faktörleri için ayr? ayr? raporlanarak, her bir de?er boyutunun ne kadar istikrarl? ölçüldü?ünü ortaya koymu?tur. Bu sonuçlar, envanterin tekrarl? ölçümlerde ve farkl? örneklemlerde güvenilir sonuçlar verme kapasitesini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Bireysel De?erler Envanteri'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?nda yap?lan faktör analizi sonucunda, ölçek maddelerinin be? temel faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu be? faktör, bireysel de?erlerin farkl? yönlerini temsil etmektedir ve ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? olu?turur. Ölçek toplamda 47 maddeden olu?maktad?r.

Tan?mlanan faktörler ve içerdikleri ana temalar ?unlard?r:

Faktör 1: Disiplin ve Sorumluluk: Öz kontrol, i? süreçlerine ba?l?l?k, kaliteye adanm??l?k,

ARABPSYCHOLOGY.COM

güvenilirlik ve hedeflere sahip olma gibi i? eti?i ve ki?isel sorumluluk de?erlerini içerir.
Faktör 2: Güven ve Ba???lama: Ba?kalar?na güven duyma e?ilimi, kin tutmama, hatalar? affedebilme ve özür dileme kolayl??? gibi ki?ileraras? ili?kilerdeki pozitif yönelimleri ölçer.
Faktör 3: Dürüstlük ve Payla??m: Do?rulu?un ba?ar?yla ili?kisi, dürüstlü?ün önceli?i, payla?mac? olma ve sözünde durma gibi temel etik prensipleri kapsar.
Faktör 4: Sayg? ve Do?ruluk: Hatalar? kabul etme, ba?kalar?n?n bak?? aç?lar?na sayg? duyma ve fikirleri dürüstçe ifade etme yetene?ini de?erlendirir.
Faktör 5: Payla??m ve Sayg?: Payla?man?n sa?l?kl? ili?kilerin temeli oldu?u inanc? ve di?er insanlar?n katk?lar?na de?er verme gibi sosyal uyum de?erlerini içerir.

Araç

Test Türü: Uyarlama ölçe?i (Orijinal bir envanterin Türkçeye adaptasyonu).

Format: Ölçek maddeleri, bireylerin de?er yarg?lar?n? belirli bir derecelendirme (genellikle Likert tipi) üzerinden ifade etmelerini gerektiren bir formatta sunulmu?tur.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve yüksekö?retim ö?rencileri.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri ve akademisyenler örneklem grubu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi beyanlar?na dayanan, çok maddeli bir öz bildirim envanteridir. Ölçe?in psikometri çal??malar? Marmara Üniversitesi'nde yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Etik de?erler, disiplin, sorumluluk, güven, ba???lama, dürüstlük, psikometri, de?erler e?itimi, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: Halil Ek?i (Sorumlu Yazar) ile ileti?ime geçmek için: h.eksi70@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi Atatürk E?itim Fakültesi E?itim Bilimleri Bölümü, ?stanbul,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? 2008 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar? için yay?mlanan makaleye at?f yap?lmas? gerekmektedir. Ticari veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Halil Ek?i ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Asan, T., Ek?i, F., Do?an, A. ve Ek?i, H. (2008). Bireysel De?erler Envanteri' nin dilsel e?de?erlik, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Marmara Üniversitesi Atatürk E?itim Fakültesi E?itim Bilimleri Dergisi*, 27, 15-38.
Makalenin dijital alana ba?lant?s? (Marmara Üniversitesi DSpace): dspace.marmara.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: kisisel-de?erler-envanteri-toad.pdf

Ayr?ca ölçe?in DOCX format?ndaki dosyas? da mevcuttur: bireysel-de?erler-envanteri-toad.docx

Bireysel De?erler Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Faktör 1. "Disiplin ve Sorumluluk"

Özgür ruhlu olmakla kendini kontrol edebilmek aras?nda denge kurabilirim.
??imi yaparken do?ru süreçleri takip ederim.
Kendimi kaliteli bir ürün ortaya koymaya adam???md?r.
Kendimi disiplinli biri olarak görüyorum.
Birlikte çal??t???m insanlara sayg? duyar?m.
??te adil olarak kendime dü?en pay? yapar?m.
?nand???m bir de?er vard?r.
Adanm?? bir çal??an?m
?nsanlar bana güvenir.
Hedeflerim vard?r.
?nsanlar?n itimat etti?i biriyimdir
Güvenilir biriyim
Ula?maya çal??t???m amaçlar?m var.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Nitelikli bir çal??ma ortam?na kendimi adamaktay?m.
Kendimi sad?k bir ki?i olarak tan?mlar?m
??verenimin ba?ar?l? oldu?unu görmeye kendimi adad?m.

Faktör 2. "Güven ve Ba???lama"

Bir ?eyi yapaca??n? söyleyip de yapmayan insanlar? affedebilirim.
Hiç kimseye güvenemem.
Di?er insanlar?n fikirlerini dinlemektense kendimi onlarla kar?? kar??ya kalm?? buluyorum.
Biri benim duygular?m? incitti?inde affedebilirim.
Ba?kalar?na güvenmenin eski moda oldu?unu dü?ünüyorum.
Geçmi?te bana yanl?? davranm?? olan birini affederim.
Kin tutar?m.
Geçmi? deneyimlerimden dolay? konu?mayaca??m insanlar vard?r
"Özür dilerim" demek benim için kolayd?r
Hata yapan insanlar? affedebilirim.
Di?er insanlara güvenmek konusunda ?üpheciyimdir.
"Affedebilir ve unutabilirim"

Faktör 3. "Dürüstlük ve Payla??m"

Dürüstlük ve do?ruluk ba?ar?yla ili?kilidir
Özür dilemek bana göre de?ildir.
Dürüstlük benim için en üstün önceli?e sahiptir.
Birlikte çal??t???m insanlar?n yorumlar?n? sald?rgan bulursam onlara nas?l hissetti?imi söylerim.
Payla?mac? biriyimdir.
Dürüstlü?ün i?e yarad???n? dü?ünürüm.
Kendimi dürüst biri olarak görürüm.
Sözüm senedimdir.
Sonuçlar? ne olursa olsun do?rulardan yanay?md?r.

Faktör 4. "Sayg? ve Do?ruluk"

Dürüstlük ve bütünle?me ev d???nda gerekli de?ildir.
Bir hata yapt???mda hatam? kabul ederim.
Ba?kalar?n?n bak?? aç?lar?na sayg? duyar?m.
Kendi hatalar?m hakk?nda dürüst olabilirim.
Bence özür dilemek zay?fl?k i?aretidir.
Dürüstçe fikirlerimi ifade ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör 5. "Payla??m ve Sayg?"

Bence payla?mak iyi ve sa?l?kl? bir ili?kinin temelidir.
Di?er insanlar?n katk?s?na sayg? duyar?m.
Biriyle payla??mda bulununca kendimi iyi hissederim.
Kendimi tümüyle iyi hissetmemde payla?man?n yeri büyüktür.

ARABPSYCHOLOGY.COM